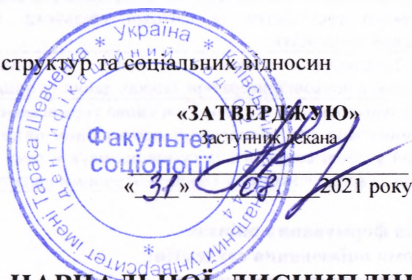

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Факультет соціології

Кафедра соціальних структур та соціальних відносин

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТРАНСФОРМАЦІЯ ГЕНДЕРНОГО ПОРЯДКУ
У ПОСТСОЦІАЛІСТИЧНІЙ УКРАЇНІ ТА ЄВРОПІ

для студентів

галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки
спеціальність 054 Соціологія
освітній рівень магістр
освітня програма «Соціологія (мова навчання англійська) / Sociology»
вид дисципліни вибіркова

Форма навчання денна
Навчальний рік 20__/20__
Семестр 3
Кількість кредитів ECTS 5
Мова викладання, навчання та оцінювання англійська
Форма заключного контролю іспит

Викладачка: доц. Світлана БАБЕНКО

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» __ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» __ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

КИЇВ – 2021

Розробниця: Світлана БАБЕНКО к.соц.н., доцент, доцент кафедри соціальних структур та соціальних відносин

ЗАТВЕРДЖЕНО

Зав. кафедри соціальних структур та соціальних відносин

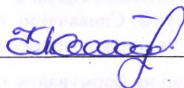

Олег МАЗУРИК

Протокол № 12 від 31.08 2021 р.

Схвалено науково - методичною комісією факультету соціології

Протокол № 1 від 31 серпня 2021 р.

Голова науково-методичної комісії

Тетяна ЧЕРВІНСЬКА

1. Мета дисципліни – ознайомити студентство із актуальними питання теоретичного та практичного соціологічного дослідження гендерних перетворень у постсоціалістичній Україні та Європі.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

1. *Знати* теоретичні основи соціології, гендерної теорії та гендерних досліджень.
2. *Вміти* читати наукові тексти, працювати з соціологічними даними та формулювати аргументовані судження.
3. *Мати навички* пошуку та вибору відповідної інформації, використання методологій та концептуальних засад гендерного та соціологічного аналізу; дискутувати, представити і обговорювати власну позицію обраної актуальної проблеми

3. Анотація навчальної дисципліни: Дисципліна присвячена основним питанням трансформації гендерного порядку у постсоціалістичній Україні та Європі. Його теоретико-методичні основи перебувають в рамках гендерного, соціокультурного аналізу, постколоніальних та феміністських теорій. Протягом всіх тем простежується зв'язок між індивідом та сім'єю в постсоціалістичних переходах. Зокрема, на курсі будуть розглянуті: гендерні перетворення в сучасній Україні та інших постсоціалістичних країнах; гендерованість сімейних ролей в масовій свідомості, медіа, освіті та державній політиці; експлуатація інтимної сфери в соціалістичних і постсоціалістичних країнах (Україні, Польщі, Угорщині, Румунії, Словаччині та Росії); порівняння гендерного порядку в постсоціалістичних європейських та соціалістичних азіатських суспільствах.

4. Завдання дисципліни спрямовані на формування компетентностей:

- ЗК04. Здатність працювати в міжнародному контексті.
- СК01. Здатність аналізувати соціальні явища і процеси.
- СК02. Здатність виявляти, діагностувати та інтерпретувати соціальні проблеми українського суспільства та світової спільноти.

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1	Знати основні теоретичні уявлення про гендерних порядок	Лекція, семінар, самостійна робота	Групова та індивідуальна робота на семінарських заняттях	10
1.2	Знати специфіку гендерних перетворень в Україні та Європі	Лекція, семінар, самостійна робота	Групова та індивідуальна робота на семінарських заняттях	10
2.1	Застосовувати теоретичні знання у практиці дослідження гендерного порядку	Лекція, семінар, самостійна робота	Групова та індивідуальна робота на семінарських заняттях, контрольна робота	15
2.2	Вміти працювати з соціальною інформацією, даними соціологічних досліджень для ідентифікації гендерного порядку України та Європи	Лекція, семінар, самостійна робота	Групова та індивідуальна робота на семінарських заняттях, контрольна робота	15
2.3	Здійснювати реферування наукових джерел англійською мовою, обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки.	Самостійна робота, семінар	Анотована бібліографія	10
3.1	Презентувати дослідницький проект	Самостійна робота, семінар	Презентація результатів дослідницького завдання	20
4.1	Здійснювати самостійно аналітичну, дослідницьку та пошукову діяльність	Самостійна робота, семінар	Презентація результатів дослідницького завдання, контрольна робота	20

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Програмні результати навчання (назва)	Результати навчання дисципліни (код)						
	1.1	1.2	2.1	2.2	2.3	3.1	4.1
ПР02. Здійснювати діагностику та інтерпретацію соціальних проблем українського суспільства та світової спільноти, причини їхнього виникнення та наслідки.	+		+		+		
ПР05. Здійснювати пошук, аналізувати та оцінювати необхідну інформацію в науковій літературі, банках даних та інших джерелах.		+		+			+
ПР06. Вільно спілкуватись усно і письмово українською мовою та однією з іноземних мов при обговоренні професійних питань, досліджень та інновацій у сфері соціології та суміжних наук у тому числі в контексті співпраці з європейськими та євроатлантичними інституціями.					+	+	

7. Схема формування оцінки.

7.1 Форми оцінювання студентів:

- семестрове оцінювання:

1. Групова та індивідуальна робота на семінарських заняттях: РН1.1, РН1.2, РН2.1, РН2.2 (max 20/ min 12 балів).
2. Анотована бібліографія: РН2.3 (max 10/ min 6 балів).
3. Виконання контрольних робіт: РН1.1, РН1.2, РН2.1, РН2.2, РН4.1 – max 10/ min 6 балів (2 контрольні роботи по 5 максимальних або 3 мінімальних балів за кожен)
4. Виконання та презентація результатів дослідницького завдання: РН3.1, РН4.1 (max 20/ min 12 балів).

- підсумкове оцінювання у формі іспиту: РН1.1, РН1.2, РН2.1, РН2.2 (max 40/ min 24 балів).

Для студентів, які набрали сумарно меншу кількість балів ніж *критично-розрахунковий мінімум – 36 балів* (за поважних причин, підтверджених документами) для отримання допуску до іспиту обов'язково подати письмові роботи – відпрацювання пропущених семінарських занять з кожної невідпрацьованої теми дисципліни та контрольні роботи.

7.2. Організація оцінювання:

1. Групова та індивідуальна робота на семінарських заняттях – протягом семестру.
2. Контрольна робота 1 – після теми 5.
3. Анотована бібліографія – після теми 5.
4. Контрольна робота 2 – після теми 7.
5. Презентація результатів дослідницького завдання – протягом тем 5-7 (за графіком).

7.3. Шкала відповідності оцінок

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин		
		лекції	семінари	Самостійна робота
1. Теоретико-методологічні основи дослідження гендерного порядку				
1.	Теоретичні підходи дослідження гендерного порядку	2	4	10
2.	Влада та гендерний порядок	2	4	10
3.	Гендерний порядок в СРСР: «інша модерність»	2	4	10
	Контрольна робота 1		2	16
2. Трансформації гендерного порядку в Україні та Європі				
4.	Трансформація гендерного порядку в пост-соціалістичних суспільствах ЦСЄ	2	4	10
5.	Гендерний порядок через призму соціальних інституцій у постсоціалістичних суспільствах Європи	2	2	10
6.	Виклики маскулінності в сучасній Україні та постсоціалістичних країнах	2	4	10
7.	Порівняння гендерного порядку в пост-СРСР та постсоціалістичних європейських та суспільствах	2	4	10
	Контрольна робота 2		2	20
	ВСЬОГО	14	30	106

Загальний обсяг 150 год., в тому числі:

Лекцій – 14 год.

Семінарські заняття – 30 год.

Самостійна робота – 106 год.

9. Рекомендовані джерела:

Основна: (Базова)

1. The Palgrave Handbook (2018) of Women and Gender in Twentieth-Century Russia and the Soviet Union/Ed. By Melanie Ilic. - Chapters 7,8,9,15,17
2. Gillian Pascall and Anna Kwak(2005) Gender Regimes in Transition in Central And Eastern Europe/ pp. 1-99, 161-195
3. Edström, J.; Aly, R.; Greig, A. and Walker, C. with Babenko, S.; Çağlar, M.; Müller, C.; Kudaibergenova, D.T.; Shahata, E. (2019) *Masculinities and Transition: Enduring Privilege?* Report produced for EBRD, Brighton: IDS
4. Rajkai, Zsombor (ed.). (2014) Family and social change in Socialist and Post-Socialist societies: change and continuity in Eastern Europe and East Asia Brill. Leiden Boston. – 425 p. (P. 1-35; 83-121).
5. Gender Issues 2009: Gender Equality Discourse in Times of Transformation, 1989-2009: the Czech Republic, Poland, Slovakia and Ukraine. Heinrich Böll Foundation regional Office in Warsaw 2010. – 137p.
6. *Silvia Walby* Gender Transformations. Routledge 1997. - Pp.77-96, 133-150, 191-206

Додаткова:

1. Anna Temkina And Elena Zdravomyslova Gender Studies In Post-Soviet Society: Western Frames And Cultural Differences \ Studies In East European Thought 55: 51–61, 2003.
2. Gender, state and society in soviet and post-soviet Russia \eds.Sarah Ashwin.Routledge 2000. Introduction: Gender, state and society in Soviet and post-soviet Russia
3. Hankivsky Olena and Salnikova Anastasiya (eds.). (2012) Gender, Politics, and Society in Ukraine. Edited by. - Toronto-Buffalo-London: University of Toronto Press. – (180-204 pp.)
4. Hesse-Biber, Sharlene, Gilmartin, Christina and Lydenberg Robin (ed.) (1999) Feminist Approaches to Theory and Methodology An Interdisciplinary Reader (part VI, 219-258 pp.)

5. Marian J. Rubchak (ed.). (2011) Mapping Difference The Many Faces of Women in Contemporary Ukraine. Berghahn Books (pp 109-144; 193-210)
6. Meyers, Diana Tietjens (ed.). (1997) Feminist Social Thought: A Reader 1st Edition (547-694 pp.)
7. Rubchak, Marian (2015) Introduction in New Imaginaries: Youthful Reinvention of Ukraine's Cultural Paradigm / ed. and translated by Marian J. Rubchak. – New York & Oxford: Berghahn, – P 1-15.
8. Gender roles under the war and occupation in Ukraine: IDP's case study (PAX 2018-2019 research) and Mental health research (2018-19) <https://paxforpeace.nl/media/download/pax-report-gender-perspectives-on-life-of-people-in-the-context-of-war-full-report-ua.pdf>